

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 13 (10.066)

2004 ЙИЛ 20 ЯНВАРЬ

ПРЕЗИДЕНТ КУВАЙТГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 19 январь куни расмий ташриф билан Кувайт Давлатига жўнаб кетди.

Тошкент аэропортида давлатимиз раҳбари оммавий ахборот воситалари учун интервью берди.

— Кувайт Давлати билан расмий алоқаларимиз иетиқлолимизнинг дастлабки йилларидан бошланган, — деди Президент Ислом Каримов. — Бироқ амалий ҳамкорлигимиз бугунги талаблар даражасида эмас. Холбуки, Кувайт Яқин Шарқ минтақасидаги катта иқтисодий ва сармоявий имкониятларга эга мамлакатлардан биридир. Айниқса, коммуникация, автомобиль, темир йўл алоқасини йўлга қўйишдан икки томон ҳам манфаатдордир.

Ташрифимиздан кўзланган мақсад ана шу имкониятлардан самарали фойдаланиш, иқтисодий, молиявий соҳаларда ўзаро ҳамкорликни кенгайтиришдан иборат.

Ташриф чоғида икки томонлама ҳужжатлар имзоланиши режалаштирилган. Улар икки мамлакат ўртасида иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий ҳамкорликни ривожлантиришнинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлашга қаратилган. Хусусан, савдо-иқтисодий, молиявий, солиқ, сармоя соҳаларида ҳамкорлик қилишни, ҳаво қатновини йўлга қўйишни, шунингдек, жиноятчилик ва халқаро террорчиликка қарши биргаликда курашишни назарда тутди.

Бу мамлакатда Кувайт араб иқтисодий тараққиёт жамғармаси фаолият кўрсатади. Ушбу ташкилотнинг сармоявий имкониятларини Ўзбекистон иқтисодиётига жалб қилиш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Афғонистонни қайта тиклашга қаратилган қатор лойиҳаларни Ўзбекистон ҳудуди орқали амалга ошириш, мамлакатларимиз ўртасида маданий алоқаларни кенгайтириш билан боғлиқ масалалар ҳам музокараларда муҳим ўрин эгаллайди.

Саидмурод РАҲИМОВ,
ЎЗА МУХБИРИ.

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ КУВАЙТДАГИ МУЗОКАРАЛАРИ

Ал-Кувайт. 19 январь (ЎЗА махсус мухбири Анвар Бобоев хабар қилади). Ал-Кувайт шаҳри аэропортида мамлакатимиз раҳбарини Кувайт Давлати Бош вазири шайх Сабоҳ ал-Аҳмад ал-Жобир ас-Сабоҳ кутиб олди. Шу эрининг ўзиде олиё мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлди.

Мамлакатимиз раҳбари ўзи учун ажратилган қароргоҳда Кувайт ва саноат палаталари кенгаши раиси Саъд Али ан-Ноҳизни қабул қилди. Мулоқот чоғида мазкур ташкилот билан Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тadbirkорлар палатаси ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш, икки мамлакат ишбилармонларининг алоқаларини фаоллаштиришга оид масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Шу ерда Ислом Каримов Кувайт Миллий Мажлиси раиси Жосим ал-Харрофий билан учрашди. Суҳбат икки мамлакат ўртасида парламентлараро алоқаларни ривожлантириш, ўзаро муносабатларимизнинг ҳуқуқий асосини мустаҳкамлаш мавзусида бўлди.

Кувайт Давлати Амирининг «Баён» қароргоҳида Президент Ислом Каримов билан Бош вазири шайх Сабоҳ ал-Аҳмад ал-Жобир ас-Сабоҳнинг яқкама-яқка учрашуви бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон-Кувайт ҳамкорлигига доир ва томонларни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама этилди.

Икки мамлакат делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокарасида Ўзбекистон билан Кувайт ўртасида сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларни янада ривожлантириш юзасидан фикр алмашилди.

Ўзбекистон билан Кувайт ўртасида савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик, сармояларни ўзаро ҳимоялаш ва рағбатлантириш, икки томонлама солиққа тортишдан қочишни кўзда тутувчи ҳужжатлар имзоланди.

Мамлакатимиз раҳбарининг Кувайтга расмий ташрифи давом этмоқда.
СУРАТДА: ташриф пайтидан лавҳа.
Абдувоҳид Тўраев олган сурат.

XVI сағоси ХАСР

Барча мавбалардан
олинган сўнги хабарлар

Мамлакатимизда

• Вазирлар Маҳкамаси Агрорасаноат мажмуининг 2003 йил ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда жорий йилда амалга оширилиши лозим бўлган ва-зифалар муҳокамасига бағишланган мажлис бўлиб ўтди.

• Самарқанд тиббиёт институтига Япониянинг Фуҷита тиббиёт университети билан ҳамкорликда нейрохирургларнинг халқаро конференцияси ўтказилди.

• Нурота туманидаги Деҳибаланд қишлоғида замонавий қишлоқ врачлик пункти иш бошлади. Бир неча бўлим, лаборатория ва дорихонага эга шиғохона 2,5 минг кишига тиббий хизмат кўрсатади.

• «Тошкент трактор заводи» Давлат ҳиссадорлик жамиятида тажриба тарқасида ишлаб чиқарилаётган «ТТ-82» ва «ТТ-100» русумли шолчиликка жуда мос янги тракторлар далаларда синновлардан муваффақиятли ўтди.

• Шофиркон туманида 750 ўқувчига мўлжалланган замонавий машиини хизмат касбухунар коллежи фойдаланишга топширилди. Янги билим даргоҳи 250 миллион сўмлик ўқув қуроллари ва кўргазмали воситалар билан жиҳозланди.

• Зангиота туманининг «Иттифок» ширкат ҳўжалигида 10 мингдан зиёд кишига тиббий хизмат кўрсатувчи замонавий шиғокорлик пункти иш бошлади.

Жаҳонда

• Буюк Британия ҳукумати келгуси ойдан бошлаб генетик жиҳатдан модификация қилинган ўсимликларни тижорат мақсадларида ўстириш тўғрисидаги қонунни маъқуллашни кўзда тутмоқда.

• АҚШнинг аэронавтика ва фазо кенгликларини тadbкиқ қилиш миллий бошқармаси — NASA томонидан Марс сайёрасига қўндирилган Spirit фазо кемаси Ерга ўзининг дастлабки суратларини жўнатди.

• Тикритдан Бағдодга кетayтган бронемашинанинг портлатилиши натижасида икки нафар АҚШ аскарлари ҳayтдан кўз юмди.

• Испаниянинг Форт Вентура ороли қирғоқлари яқинида ноқонуний муҳожирлар ўтирган катернинг тўнтарилиб кетиши натижасида 16 киши ҳалок бўлди.

• Кучли бўрон натижасида Гаитида минглаб уйлар электр қувватсиз қолди.

ПОЙТАХТНИНГ Бир кунни

Янгиликлар, воқеалар

- **БУГУН** «Роҳат» маҳалласида фаоллар ва ёшлар иштирокида «Диний этиқод» мавзuida ўтказилган давра суҳбати «Маънавият ва маърифат» марказининг Бектемир туман бўлими ташаббуси билан уюштирилди.
- **КОНРАД** Аденауэр жамғармаси ташаббуси билан ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини такомиллаштириш масаласига бағишлаб уюштирилган тadbирда шаҳаримиз маҳаллаларининг оксколлари иштирок этди.
- **«ТОШКЕНТЎЛОВЧИ-ТАЪМИРЛАШ»** очик акциядорлик жамияти томонидан таъмирланган электропоезд Тошкент—Бухоро йўналишида қатнай бошлади.
- Республика болалар кутубхонасида «Тинчлигимиз посмонлари» мавзuida ташкил этилган тadbирда 364-мактаб ўқувчилари иштирок этди.
- **ЙУСУБОД** туманидаги

«Оқтепа» маҳалласида ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг долзарб аҳамиятига бағишлаб фаоллар ва ёшлар иштирокида тadbир ўтказилди.

• **«МАЪНАВИЯТ** ва маърифат» марказининг Тошкент шаҳар бўлими ташаббуси билан ўтказилган тadbир «2004 йилда меҳр-муруватнинг амалий тарғиботи» деб номланди.

• **ТОШКЕНТ** шаҳар педагоглари қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш илмий текшириш институтида бўлиб ўтган тadbир «Халқ таълими» журналининг 85 йиллигига бағишланди.

• **ШАҲРИМИЗДА** олиё

ўқув юртлари раҳбарлари иштирокида «Муҳандис педагоглари тайёрлашнинг истиқболлари» мавзuida илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

• **ГАГАРИН** номли кинотеатрда ўзбек кино ижодкорлари томонидан суратга олинган «Олашақшақ» фильмининг тақдими бўлиб ўтди. Баҳодир Аҳмедов режиссёрлик қилган ушбу фильмдаги асосий ролларни «Обид—А» театри актёрлари Обид Асомов, Уткир Муҳаммадхўжаев ва бошқалар ижро этган.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Матбуот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

Иқтисодиёт

ЯНГИ ИШГА ҚЎЛ УРИЛДИ

Ўтган йил охирида «Ўзбекистон ҳаво йўллари» Миллий авиакомпаниясига қарашли «УАТ» авиакорхонасида улкан ҳажмли иш муваффақиятли поёнига етказилди.

Мазкур корхона ҳамда Миллий авиакомпаниянинг малакали авиатехникларидан иборат кўшма бригадалар тuzилиб, бошланган юмушлар янги йил арасида тугалланди. ИЛ—Сheck А-310 самолётини капитал таъмирлаш ишлари 2 сменда ташкил этилди. Қувончли томони, бундай кўламли юмушни ҳамюртларимиз МДХ давлатлари орасида биринчилардан бўлиб удаладилар.

Катта тажрибага эга бўлган гайрат-шижоатли ишчи-хизматчилар ва шу соҳанинг етуқ мутахассислари иш жараёнида кўпгина қийинчилик ва муаммоларга ҳам дуч келдилар. Кўпгина детал ва материаллар кечиктириб келтирилишига қарамай, улар буюртмани белгиланган муддатларда бажаришди.

Шундай қилиб, ҳаро кемадини 5 йилда бир марта капитал таъмирлаш иши тугаллангач, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» Миллий авиакомпанияси олдида хоржий мижозлар буюртмаларини бажариб, юртимизга валюта тушумини кўпайтиришдек янги имкониятлар очилди.

ХАРИДОРГИР БЎЛАДИ

Бугунги кунда харидор учун маҳсулотнинг нафақат сифати, балки унинг чиройли қадоқлиниши ҳам аҳамият касб этиши ишлаб чиқарувчилар учун сир эмас. Айни шундай қадоқлаш ҳамда этикеткалар ишлаб чиқариш «COLORFLEX» кўшма корхонасида амалга оширилди.

Мазкур корхона ташкил этилганига эндигина бир йилдан ошган бўлса-да, жамоанинг 45 нафар ишчи-хизматчилари томонидан бугунги кунда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ички бозоримизни тўлдирибгина қолмай, балки Марказий Осиё давлатларидан Қозоғистон ҳамда Тожикистонга экспорт қилинмоқда.

Бундай натижаларга эришиш ўз-ўзидан бўлмади. Корхона цехларида ўрнатилган хоржий энг замонавий техника ва технологиялар ва уларни бошқараётган малакали кадрлар гайрат-шижоати туфайли режадаги ишлар ортиги билан удаланди.

Мижозлар хоҳиш-истагига биноан маҳсулотлар қоғоз, полипропилен, алюминли фольга каби кўплаб турдаги сифатли хом ашёлардан тайёрланмоқда. Улар асосан озиқ-овқат санатада қўлланилади.

Жорий йилда корхонада улкан режалар амалга ошириш кўзда тутилган. Яқин кунларда хоржий шериклар билан ҳамкорликда келтирилган янги ускуналар ўрнатилиб, ишга туширилади.

Муҳаббат ХАБИБУЛЛАЕВА

Негаки бугун ишлаб чиқарилган маҳсулот эртага бошқа корхонада ишлаб чиқарилиши, рақобат кучайиши тайин. Шунинг учун ҳам ривожланиш сари интилган кичик корхона раҳбари маҳсулот сифати билан бирга, унинг турларига ҳам эътибор қаратиши, харидор-гир, бозорбоп хилларини тайёрлашга эришиши лозим. Ўз меҳнат фаолияти-ни 16 ёшида пойтахтимиздаги «Гўзал» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида бошлаган Аваз Ганиев интилувчанлиги боис ҳам соҳа сир-асрорларини қўнт билан ўрганди. Кейинчалик бу тажрибаси унинг талбиркорлик фаолиятида қўл келди.

Талбиркорлик фаолияти учун яратилган имкониятлардан фойдаланган Аваз Ганиев отаси билан биргаликда Шайхонтоҳур туманида кичик цех очиб, бу ерда трикотаж хом ашёси ва маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Трикотаж маҳсулотлари турларини бозорни ўрганиш асосида кўпайтириб, сифатини оширишга эришди.

Аваз Ганиев фақат шу фаолият билан чегараланиб қолмай, Ўзбекистон Миллий университети олимлари билан ҳамкорликда крахмал ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Аввалига фирма мутахассислари оқшоқдан техник крахмал ишлаб чиқариб нефть-газ қазувчиларнинг эҳтиёжини қондиришга муваффақ бўлишди. Улар 5 йил давомида импорт ўрнини босувчи ушбу крахмал маҳсулоти билан «Ўзнефтьгазқазим» акционерлик жамиятини таъминладилар.

Кейинчалик эса Янгийўлдаги «Биоким» акционерлик жамияти билан Аваз Ганиев раҳбарлигидаги «Абдуқодир ГАН» масъулияти чекланган жамияти ҳамкорликда маккажўхори хом ашёсида истеъмол крахмали ҳамда патика тайёрлашга киришди. Шуниси қувонар-

лики, ушбу маҳсулотларга ой сайин талаб ортиши натижасида ишлаб чиқариш ҳажми ҳам ошиб борди. Шу боисдан ҳам ҳозирда ойига 20 тонна крахмал ҳамда 15 тонна патика тайёрлашга эришилмоқда. Ушбу маҳсулотларнинг асосий буюртмачилари қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи акционерлик жамиятлари, шу билан биргаликда ўнлаб ки-

учун эса барча шароитлар: ер майдони, мутахассислар, озуқа етарли бўлса.

Бугунги кунда жамиятда 25 бош қорамол боқилмоқда. Уларнинг сонини 100 бошга етказиш мўлжалланмоқда. Етиштирилган гўшт маҳсулотлари буюртмачиларга сотилмоқда. Келгусида эса гўштни қайта ишлаш цехлари очиш кўзда тутилган. Шунингдек, қуюлтирилган сут маҳсулоти тайёрлаш ҳам йўлга қўйилди. Бунинг учун замонавий дастгоҳлар сотиб олинди, цехлар жиҳозланади, қўшимча ишчи ўринлари яратилди.

Ҳар бир йўналишдан эл-юрт фаровонлиги, иқтисодиётимиз равнақи йўлида фойдаланишга интилаётган талбиркор Аваз Ганиев жорий йилни диллага яна бир эзгу ниятни тугиб бошлади. «Соғлом тарбия ва спорт ривожига салмоқли ҳисса қўшадиган спорт мажмуасини қуриш ишларини бошлаш арасида турибди. Ушбу спорт мажмуасида теннис корти, сузмиш ҳавзаси, тренажёр ва шейпинг зали жойлашади, спорт ишқибозлари учун барча шарт-шароитлар яратилди.

Яхши ният билан бошланган ишларнинг барчаси ўз самарасини бермоқда. Бу, албатта, талбиркорнинг изланишлари, интилишлари натижасидир. Талбиркор Аваз Ганиев ўз мақсадлари самарасидан руҳланиб, иштиборларига берилмаётган имкониятлардан оқилона фойдаланиб ҳали жуда кўплаб мақсадларни амалга оширишни ният қилган. Эзгу ният ҳамроҳ бўлган талбиркорнинг ютуқлари эса мамлакатимиз иқтисодиёти равнакида ўз ўрнини топиши, шубҳасиз.

Шарифа ИЛЁСОВА

Качик ва хусусий бизнес

ХАЙРАНИ НИЯТЛАРИ ҲАМРОҲ

Талбиркор ҳаммаса изланиши, янгиликка интилиши, замон билан ҳамнафас, ҳаттоки ундан бироз илгарилаб кетиши муваффақиятларга асос бўлишини тажриба яққол кўрсатмоқда.

чик ва хусусий корхоналар ҳисобланади. Уларни буюртмачиларга етказиб бериш учун эса корхона талбиркорлари экиш мавсуми бошланишидан аввал Тошкент вилоятидаги ширкат хўжаликлари билан шартнома тuzадилар. Албатта, хом ашёнинг нархи, сифати бу борада катта рол ўйнайди. Чунки бу тайёрланаётган маҳсулот сифати ва таннархи аҳамият касб этиб, буюртмачи талаб ва эҳтиёжини қондириши ҳам кўзда тутилган.

— Крахмал ва патика ишлаб чиқариш ҳажмининг ортиб бориши натижасида асосий ишлаб чиқариш цехларимизда иккиламчи хом ашё ҳам анча тўпланиб қолди, — дейди корхона директори Аваз Ганиев. — Ҳўш ундан қандай фойдалансак бўлади? Аввалига ушбу хом ашёни яқин маҳаллалардаги хонадонлар аҳлига қорамолларга озуқа сифатида сотдик. Лекин унинг нархи бизни қониқтирмади. Шунда яна бир фикр келди. Ўзимизда хўжалик ташкил этиб: қорамолларни боқсак бўлади-ку! Бунинг

танда — соғ ақ!» деган доно наққа амал қилиб инсонлар саломатлиги йўлида хизмат қиладиган, жисмоний тарбия ва спорт ривожига салмоқли ҳисса қўшадиган спорт мажмуасини қуриш ишларини бошлаш арасида турибди. Ушбу спорт мажмуасида теннис корти, сузмиш ҳавзаси, тренажёр ва шейпинг зали жойлашади, спорт ишқибозлари учун барча шарт-шароитлар яратилди.

Яхши ният билан бошланган ишларнинг барчаси ўз самарасини бермоқда. Бу, албатта, талбиркорнинг изланишлари, интилишлари натижасидир. Талбиркор Аваз Ганиев ўз мақсадлари самарасидан руҳланиб, иштиборларига берилмаётган имкониятлардан оқилона фойдаланиб ҳали жуда кўплаб мақсадларни амалга оширишни ният қилган. Эзгу ният ҳамроҳ бўлган талбиркорнинг ютуқлари эса мамлакатимиз иқтисодиёти равнакида ўз ўрнини топиши, шубҳасиз.

ИМКОНИЯТЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

Кўп йиллардан буён фаолият юритиб келаётган Тошкент «Агрегат» заводи 1996 йилдан очик акционерлик жамиятига айлантирилган эди. Қишлоқ хўжалик машиналарига эҳтиёт қисмлар тайёрлаб беришга ихтисослашган мазкур корхона бугунги кунда ўз фаолият доирасини бирмунча кенгайтирди.

Харакат ва интилиш бор жойда узгариш ва ривожланиш бўлгани каби жамоа ишчи-хизматчиларининг саъй-ҳаракатлари эвазига ҳозирда ишлаб чиқариш ҳажми ортиб, машина эҳтиёт қисмлари билан бир қаторда халқ хўжалиги ва халқ истеъмоли маҳсулотлари ҳам тайёрланмоқда. Ўтган 2003 йилда «Агрегат» очик акционерлик жамияти таркибига «Кимёкишлоқмаш» заводи киритилганлиги боис жамият имкониятлари яна бир неча баробарга ошди десак хато қилмаймиз. Айни пайтда корхонада қишлоқ хўжалигига зарур бўлган тракторлар учун орқа ва олд кўприклар, юқори босимдаги насослар, барча турдаги қишлоқ хўжалик машиналари учун узатмалар, шунингдек, экинзорларга кимёвий ишлов бериш учун агрегатлар ишлаб чиқарилмоқда. Бундан ташқари жамоа ишчи-хизматчилари 10 хил турдан ортик

халқ истеъмоли маҳсулотлари устида ҳам иш олиб бормоқдалар. Шартнома асосида бола-лар велосипеди, 3-4 хилдаги нарвонлар, махсус стол ва кичик стуллар, шунингдек, консервалашда қўлланиладиган ёпиш мосламалари ва соч қуритгич асбоблар ҳам тайёрланмоқда.

—Керакки хом ашёнинг 80 фоизи Россиядан олиб келинади, — дейди жамият бошқаруви раиси ўринбосари Нурдин Баратов. — Буларга асосан металл прокатлар, жамланма металл қиради. Аммо ҳозирда четдан келтирилаётган хом ашёнинг кўпчилиги кимё ўзимизда ҳам тайёрланаётгани корхонамиз мутахассислари учун маҳаллий хом ашёдан фойдаланиб иш юритиш имкониятини яратди. Бекобод металлургия комбинати билан шартнома асосида иш олиб борамиз. Ўтган йили инвестиция лойиҳасига кўра заводимизга

Германиядаги «Либхер» фирмасининг 5-6 турдаги дастгоҳлари ҳамда металлларни тоблаш линиялари ўрнатилди. Бу замонавий, компьютерлаштирилган технологиялар орқали жамоамизда иш унумдорлиги ҳам сезиларли даражада ошди. Ўтган йили корхонада 3 миллиард 578 миллион сўм миқдорда маҳсулот ишлаб чиқарилди. «Ўзқишлоқмаш», «Тошқишлоқмаш» ҳиссадорлик жамиятлари ва республикамиздаги мавжуд машина трактор парклари жамиятнинг айни пайтдаги асосий ҳамкорларидир.

Ҳозирда завод ходимлари Франциянинг «KUN» фирмаси билан ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. Ерга ишлов бериш учун Франциядан келтирилган плуг ва культиваторлардан жойларда синов тариқасида фойдаланилмоқда.

Орзугул РУСТАМОВА СУРАТЛАРДА: корхона фаолиятидан лавҳалар.

МУРУВВАТ ТАДБИРЛАРИ

АҚШнинг ALUMNI ташкилоти ташаббуси билан пойтахтдаги Мехрибонлик уйлари ҳамда қариялар уйларида хайрия тадбирлари ўтказилди.

— Ўқсик кўнгилларни шод этиш, уларнинг кемтик қалбларини меҳр-мурувват нурлари билан тўлдириб кишига ҳузур бағишлайди, — деди АҚШнинг мамлакатимиздаги элчихонаси матбуот котиби Абдумалик Исмоилов. — ALUMNI ташкилоти томонидан бундай тадбирлар мунтазам равишда ўтказилиб борилади. Баъзида қариялар уйларидаги кексалар эътиборимиздан четда қолади. Қарияларнинг Фахрийлар уйи ҳудудидан кам чиқишларини инобатга олиб, уларни шаҳар бўйлаб саёҳатга олиб чиқишни мақбул топдик. Юра оладиган қариялар, уруш ва меҳнат фахрийларига Рус академик драма театрининг янги мавсуми очилиш маросимига таклифномалар берилди.

Учрашувда Уруш ва меҳнат фахрийлари пансионатининг қариялари ва фахрийларига байрам дастурхони тuzатилиб, АҚШ ташкилоти совгалари топширилди. 50 нафар нуронийлар автобусларда Рус академик драма театрида «Кадрил» спектаклини томоша қилиш учун олиб борилди.

С.НАЗАРХЎЖАЕВА, «Туркистон-пресс»

Саҳна

**ЭЛЧИХОНАЛАР
БИЛАН
ҲАМКОРЛИҚДА**

Республикамызда фаолият кўрсатаётган хорижий давлатлар элчихоналари мамлакатимиз маданий ҳаёти ривожига муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Буни Алишер Навоий номидаги ўзбек Давлат академик Катта опера ва балет театри мисолида ҳам кўришимиз мумкин.

Янги йилда бу санъат қосонаси репертуари қизиқарли сахна асарлари билан бойиди. Бунга Исроил давлатининг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳам ўз ҳиссасини қўшиб истагани билдирди. Халқ эртаги асосида сахналаштирилган болалар спектаклининг юзага келишида элчихона ўз ёрдамини берадиган бўлди. Бундан ташқари Италиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳам театр билан яқин алоқа боғлади. Италияда кенг оммалашган «Салқун ичимлик муҳлиси» деб номланган постановкани сахналаштиришда ҳам бу ҳамкорлик қўл келди.

**АТОҚЛИ
КИНОСАНЪАТКОР
ҲАҚИДА ФИЛЬМ**

Мамлакатимиз киносанъати ривожига атоқли ижодкор Латиф Файзиевнинг ҳам катта ҳиссаси бор. Таниқли кинорежиссёр кўп йиллар давомида «Ўзбекфильм» киностудиясида етакчи режиссёр сифатида ижод қилди.

Бу орада «Иккинчи баҳор», «Син-чалак», «Улугбек юлдузи» каби бадиий фильмлар юзага келди. «Мовий сарой ошиқлари» фильм-балети яратилди.

«Тожиқфильм» киностудиясида «Шарқ афсоналари», «Ганг узра тонг», «Севги гунчаси» сингари экран асарларига Л.Файзиев режиссёрлик қилди. Бу сериэрра ижод соҳибига ҳаёт бўлганда 75 баҳорни қаршилаган бўларди. Шу сана муносабати билан «Латиф Файзиев ёки кинонинг улкан намоёнандаси» деб номланган ҳужжатли фильм тасвирга туширилди. Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясининг бу махсулоти томошабинлар томонидан яхши кутиб олинди.

**ИЖОДИЙ
ХИСОБОТГА
ТАРАДДУД**

Мамлакатимизда мусиқа санъатининг ҳарбий-ватанпарварлик жанри ҳам ривожланиб бормоқда. Кўтаринки руҳда ижро этиладиган бу каби тароналар Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг ҳарбий оркестри концерт репертуарига анчагина. Оркестр ижодий жамоаси янги тайёрлаётган мусиқа асарлари ҳам томошабинларга манзур бўлмоқда.

«Ўзбекистон Куролли Кучлари марши», «Амир Темура марши», «Шодлик марши» сингари тароналар ҳам тантанавор ижро этилиб, тингловчига яхши кайфият бахш этади.

Ҳарбий-ватанпарварлик мавзусида қатор янги асарлар устида олиб борилган изланиш ҳам қутилган натижани берди. Улар асосида алоҳида томоша дастури тайёрланди.

Ҳар сафаргидек бу йилги ҳисобот концертида оркестр мусиқари ва хонандалари ана шу тароналарни ўз муҳлисларига тақдим қилишди. Май ойида бўладиган бу тадбирга Ватан ҳимоячилари вакиллари бўлган ёшлар ҳам таклиф қилинади.

Акбар АЛИЕВ

АСАКА БАНК СИНДИКАТ АЪЗОСИ

«Асакабанк» давлат акциядорлик тижорат банки Буюк Британиянинг «Standart Bank London», Германиянинг «West LB AG» ҳамда Франциянинг «Societe Generale» банклари синдикатига аъзо бўлди.

«Асака» банкнинг ташкил этилганига тўққиз йил бўлди. Ўтган қисқа даврда банк ҳар жиҳатдан ривожланиб, нафақат мамлакат ичкарисиди, балки ташқи бозорда ҳам ўзининг ўрнини топди. Ҳозирги кунда банк Ўзбекистон ва Марказий Осиёдаги банклар орасида етакчи мавқени эгаллаб турибди. Халқаро молиявий ҳамжамиятнинг «The Banker» журналі томонидан «Асака» банки жаҳоннинг мингта йирик банклари қаторига киритилиб, тан олинганлиги фикримизнинг яққол исботидир.

Ҳамкорлик йўналишлари кўламини кенгайтириш ва хизмат кўрсатиш сифатини яхшилаган ҳолда, банк ўз вакиллик тармоғини мунтазам равишда кенгайтириб борди. Ҳозирда банк жаҳоннинг 155 та етакчи хорижий банклари билан вакиллик муносабатларига эга. Энг йирик хорижий банклардаги вакиллик ҳисоб-варақлари тармоғи орқали «Асака» банк жаҳоннинг асосий молиявий марказларида ўзининг иштирокини таъминлади. Айни пайтда АҚШ, Буюк Британия, Германия, Австрия, Япония, Голландия, Швейцария, Жанубий Корея, Туркия каби давлатларнинг етакчи банклари билан вакиллик муносабатлари ўрнатилган. Шунингдек, банк 2004 йилда хорижий банклар билан қайси соҳаларда ва қандай шартларга кўра амалиётларни ривожлантириш мумкин эканлигини ўрганиб, ўз сиёсатини ишлаб чиққан.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, 2003 йил охиригача «Асака» ДАТ банки томонидан 16 та халқаро битим имзоланди. Улар асосида импорт ўрнини босадиган ва экспортга мўлжалланган маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун 20 дан ортққ инвестиция лойиҳалари молиялаштирилган. Лойиҳаларга жами қиймати 70 миллион евродан зиёд бўлган кредит ресурслари жалб этилди. Мазкур битимлар бўйича «Асака» банк Германиянинг йирик банкларидан «Банк Газельшафт Берлин», «Коммерцбанк АГ», «Хипо Верейнс Банк» ҳамда Испаниянинг «Банко Сантандер сентрал Хиспано», Япониянинг Халқаро ҳамкорлик банки ва бошқа кўпгина йирик банклар билан ҳамкорлик қилмоқда.

Шунингдек, банкда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун халқаро молия институтларининг мақсадли кредит линияларини ўзлаштириш юзасидан кўп ишлар олиб борилмоқда. ЕТТБ, Осиё Тараққиёт банки ва Халқаро Молия корпорациясининг жами қиймати 60 миллион АҚШ доллари бўлган кредит линиялари тўлиқ ўзлаштирилди. Осиё Тараққиёт банкнинг кичик молиялаштириш бўйича 7,5 миллион АҚШ доллари миқдориди кредит линияси ўзлаштирилмоқда.

Синдикатлаштирилган кредитлаш жараёнида халқаро миқёсда алоҳида мавқега эга бўлган банклар қаторида Асака банкнинг тенг ҳуқуқли ҳамкор сифатида иштирок этиши Ўзбекистон банклар тизимининг тарихида илк бор қайд этилди. Ушбу битимнинг имзоланиши халқаро муносабатларни ривожлантириш ва мустақкамлаш, Банкнинг халқаро мақомини ошириш учун қўйилган муҳим қадам бўлди. У Асака банк кредит портфелини диверсификациясига илҳамий таъсир кўрсатади.

Мазкур синдикат 2002 йилда «Standart Bank London», Германиянинг «West LB AG» ҳамда Франциянинг «Societe Generale» банклари ҳамкорлигида ташкил этилган. У Омонтой тоғ қонидаги олтин рудасига бой захираларни ислоҳ қилиш ҳамда олтин ишлаб чиқаришга йўналтирилган «Амантайтау Голд-Филдс Лимитед» қўшма корхонаси лойиҳасини молиялаштиришга қаратилган. Корхона Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йилдаги 477 қарорига асосан ташкил этилган. Лойиҳага кўра асосий техник ускунани Британиянинг «OXUS Recourses Corporation» компанияси етказиб беради.

Синдикатлаштирилган кредитнинг жами қиймати 36 миллион АҚШ доллари бўлиб, унда «Асака» банкнинг улуши 4 миллион 800 минг АҚШ долларини ташкил этади. Жорий йилда кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун йўналтирилган умумий қиймати 95 миллион евро ва 10 миллион АҚШ долларидан зиёд бўлган қўшимча хорижий кредит линияларини жалб қилиш режалаштирилган.

**А. ГАФФОРОВ,
«Туркистон-пресс»**

Анжуманлар

**МЕХР-
МУРУВВАТЛИ
БЎЛАЙЛИК**

2004 йилнинг Меҳр ва мурувват йили деб номланиши халқимиз қалбига меҳр-оқибат, саховат каби эзгу ҳисларни янада жўш урдириб юборди, десак муболага бўлмайди.

Яқинда Республика «Маънавият ва маърифат» маркази Тошкент шаҳар бўлими томонидан ташкил этилган «2004 йилда Меҳр-мурувватнинг амалий тарғиботи» мавзусидаги илмий-амалий анжуман ижтимоий ҳаётимизнинг маънавий-маърифий соҳасида олиб борилаётган амалий тарғибот ва ташвиқотлар мазмуни ва шакли нималардан иборат бўлиши ва нималарга асосланган ҳолда олиб борилишига бағишланди.

Анжуманда сўзга чиққан Ўзбекистон Мусулмонлари идораси раисининг ўринбосари Абдураззоқ Юнусов — «Куръони Карим ва ҳадисларда меҳр-мурувват ҳақида», «Тасвирий ойна» ижодий уюшмаси раисининг ўринбосари Маҳмуд Йўлдошев — «Меҳр-мурувват мавзусининг ташқи тарғибот воситаларидаги ақси», тиббиёт фанлари номзоди Нодира Маматова — «Меҳр-мурувват фазилатини бўлажак шифокорларда шакллантиришнинг аҳамияти» мавзусидаги ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Шунингдек, кишилар ўртасида меҳр-оқибат кўтарилмаслиги, руҳий ва жисмоний ожиз инсонларга мурувват кўрсатиш, миллий ва диний қадриятлар ва ҳикматларни кишилар онгига етказишда маънавий тарғиботнинг роли катта эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

Йиғилишда шахримиздаги олий ва ўрта махсус ўқув юртрали ҳамда бир қатор идораларнинг маънавият ва маърифат марказлари вакиллари иштирок этидилар. Анжуман сўнггида йиғилганлар ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар.

Дилором ИКРОМОВА

Телеканалнинг жамият ҳаётининг барча соҳаларига оид кўрсатувлари орасида, айниқса «Умр дафтари» туркуми алоҳида ўрин эгалламоқда. Шу туркум доирасида кўрсатилаётган видеофильмларда умуммиллат ва Ватан манфаати йўлида ва касби-кори бўйича фидокорона хизмат қилаётган таниқли олимлар, шоир ва ёзувчиларнинг фаолияти ўз ифодасини топган. Маълумки, халқимизда «Яхшидан сабоқ ол, ёмондан ҳазар қил» деган ҳикмат бор. Шу ҳикматдан келиб чиққан ҳолда атоқли кишиларнинг ҳаёти ва ижодини тарғиб қилиш ёшларнинг одоб-ахлоқини такомиллаштиришда, билими ва дунёқарашини бойитишда муҳим ўрин эгаллашни таъкидлаш жоиз. Бундай фильмлар ёшларнинг ҳавасини уйғотиб, уларда ғурур ва фахрланиш туйғуларини жўш урдиради.

Видеофильмларнинг аҳамияти атоқли кишиларнинг ҳурмати ва қадр-қимматининг ўрнига қўйилишида ҳам намойён бўлмоқда. Уларни кўпчилик қатори мен ҳам қизиқиш ва қониқиб билан кўрмоқдаман. Жумладан, Ойбек, Абдулла Орипов, Мутал Бурухон, Иброҳим Раҳим, Рамз Бобожон, Абдуқодир Ҳайитметовларнинг ижодига бағишланган кўрсатувларни қизиқиш билан томоша қилдим. Улар босиб ўтган ҳаёт йўли, машаққатли ва самарали меҳнати, Ватан олдидаги

Ҳамид Сулаймоновлар ҳақидаги видеофильмлар ҳам юқори савияда ишланган. Айниқса, зарбадасат олим, устоз ва мураббий Яхё Фуломовга

малакали археологларни етиштириб, археология фани ва институтига асос солди. Унинг Тарих институти ва умуман фанини ривожлантиришдаги хизматлари ҳам катта эди.

Яхё Фуломов иштирокида кўп жойларда археологик қазилмалар ўтказилиб, маданият ёдгорликлари топилди. Улар асосида кўп илмий асар ва мақолалар нашр этилди. Шогирдлари орасидан фан докторлари ва академиклар етишиб чиқди. Масалан, Аҳад Муҳаммаджонов ва Ўткир Исмолов каби академиклар шулар жумласидандир. Улар устознинг илмий меросини изчилик билан давом эттирмоқдалар.

Яхё Фуломовнинг юқорида шарҳланган кўп қиррали фаолияти видеофильмда атрофлича ёритилган. Бу фильмни кўрган ҳар бир киши Яхё Фуломов бошчилигида археология фанининг шаклланиши ва ривожланиши, қадимий маданиятимиз ҳақида тўла тасавур ҳосил қилади.

Хулоса шуки, «Ёшлар» телеканали «Умр дафтари» туркумини жорий этиб зарур ва фойдаланишга қўл урган. Шубҳасиз, у маънавий ҳаётимизнинг самарадорлигини оширишга эзга хор ҳисса қўшади.

**Ҳамид ЗИЁЕВ,
профессор**

Мушоҳада

**ТОМОШАБИНЛАР
НИГОҲИДА**

«Ёшлар» телеканали ўзининг қизиқарли лавҳалари, дилтортар кўрсатувлари туфайли кўплаб томошабинларнинг диққати ва ҳурматига сазовор бўлмоқда. Уларни фақат ёшлар эмас, балки катталар ҳам мамнуният билан кўрмоқдалар.

хизматлари ҳақида чуқурроқ ва кенгроқ маълумот ва тасаввурга эга бўлдим. Хусусан, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Ориповга бағишланган видеофильм диққатни жалб этади. Шоирнинг Ватанга фидойийлик руҳи билан ёзилган шеърлари киши қалбини тўлқинлантиради ва тетиклаштиради. Унинг ҳаёти ва баракали ижоди ёш авлодчи тарбиялашда муҳим ўрин эгаллайди. Шубҳасиз, видеофильми кўрган минглаб кишилар машҳур шоирнинг сўз дурдоналари билан безатилган жонзубдор шеърларидан катта маънавий озиқ олдилар. Академик Яхё Фуломов ва

бағишланган 4 серияли бадиий фильм ўзининг жозибадорлиги ва таъсирчанлиги билан ажралиб туради. Таниқли ёзувчи Хуршид Даврон раҳбарлигида Ҳафизахон Хайитметова ва Қодир Саъдуллаев томонидан яратилган видеофильмда қўйилган масалалар ҳар жиҳатдан билимдонлик билан ҳал қилинган. Матнларни Афзал Рафиқов катта маҳорат билан ўқиган.

Маълумки, Яхё Фуломов ўзбеклардан биринчи бўлиб етишиб чиққан археолог, фан номзоди ва доктори ҳисобланади. У биринчи академик ҳам эди. Заҳматқаш олим республикада ўзбеклардан юқори

Шарқ дурдоналари

03-03 УТАНИБ
ДОМО БУЛУР...

• Ватанпарварлик — ёлғиз ўз Ватанига меҳр қўйишдан иборатгина эмас. Бу жуда қалти хис... Бу — Ватан билан ўзини бир бутунлиқда билиш, уни яхши-ёмон кунларда асқотиш демакдир.

• Ўзингни Ватанга қанчалар яқин хис қилсанг, уни шу қадар жонли вужуд каби аниқроқ ва севиброк тасаввур қилсан.

• Хар бир ватандошнинг энг асосли, энг муқаддас вазифаси Ватанини севиш ва унга ҳаётининг сўнгги дақиқаларига ҳам хизмат этишдир. Ватанимизга бўлган муҳаббат ва ҳурматимиз ҳеч бир нарса билан ўлчама олмайди.

• Ватан тарбиясини оила кучоғидан бошлаш лозимдир. Биласизки, кичик болаларда Ватан фикри бўлмайди. Улар учун Ватан — она кучоғидир. Болалар оила сева-сева Ватанларини севишга қўникадилар. Бу эътибор билан оила муҳити Ватан муҳитининг асосини ташкил қилади. Оила муҳити эса оила кучоғида ва оила муносабатларида вужудга келгани учун Ватан муҳити ҳам дастлабки озиғини, дастлабки қувватини оила кучоғидан олади.

Оила аъзолари орасида нақадар қувватли боғланиш ва муҳаббат бўлса, Ватан муҳаббати ҳам шунча қувватли ва мустаҳкам бўлади. Ўз оиласи аъзоларига нисбатан туйғу-эга бўлмаган, уларга фидокорлик қилишни билмаган киши Ватанга ҳам фидокорлик туйғуси билан туйғулана олмайди.

Хулоса: Ватан тарбиясида дастлабки вазифа оилга оиддир. Авлодимизга тўлиқ Ватан муҳитини бериш учун, аввало уларнинг кўнгилларига қувватли бир оила муҳитини сингдиришнинг, шу билан бирга ватандошларимизга нисбатан муҳаббат ҳисларини ўйотишимиз лозим.

Оила муҳити Ватан муҳитининг муқаддимаси, биринчи босқичи эканини унутмайлик.

Байт:

**Ватанга нафи йўқ
яшалган хар кун,
Инсон ҳаётида қолур
бемазмун.**

• Нотинч кўнгилга ширин уйку келмайди.

• Тинч яшашни истасанг, пасткаш одам билан душманчилик қилма.

• Молу пулинг кетса кетсин, ammo вақтинги зое кетказма.

• Тинчлик ва осойишталикдан ҳам кўра улугроқ неъмат бўлмайди.

• Ривоят қиладиларки, бир кун жинларнинг подшоши Сулаймонга оби-хаёт сувини олиб келтирди. Уни ичиш-ичмаслигини билмаган Сулаймон бир доно дарвешдан маслаҳат сўради.

— Бу сувни ичанг, ўлим нималигини билмайсан, то қийматгача яшайсан, — деди дарвеш унга. — Аммо сенинг барча ёр-дўстларинг, яқинларинг ўлиб кетишди, сен бегоналар орасида якма моховдек бўлиб қолсан.

Бу сўзни эшитган Сулаймон оби-хаёт сувини ичмади.

Байт:

**Яхшилар кетидан агар
чопарсан,
Истагинг, бахтингни
шундан топарсан.**

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримов ташаббуси билан ишлаб чиқилган Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури ўзига хос хусусиятларга эга. Бугунги кунда узлуксиз таълимнинг ўзбек модели деб эътироф этилган ушбу дастурнинг иккинчи — сифат босқичи амалга оширилаётган даврда педагог мутахассисларга ўқувчилар онгига фан асосларини пухта сингдириш орқали уларни дин-натли ва эътиқодли қилиб ўстириш, ҳаётга тўғри ёндашувни шакллантириш, эгаллаган билим ва кўникмаларини амалиётга таъбиқ этиш қобилиятини ривожлантириш каби вазифалар юклатилган.

Еш авлодни жамиятимиз олға сураётган юксак гоёлар руҳида тарбиялашда адабиёт дарсининг ўз ўрни бор. Ўқувчиларнинг мустақил фикрлаш қобилиятини ошириш, нутқини ўстириш ва дарсларда баҳс-мунозара, семинар, синов, назм, анжуман, саёҳат кўри-нишида ноанъанавий усуллардан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Конференция — анжуман сифатида дарс ўтказиш ҳам ноанъанавий усуллардан бирига кириди ва

унинг самараси кўпроқ русийза-бон синфларда сезиларли бўлиши мумкин. Бундай ўқув жараёнида ёшлар ўрганилган асарнинг тарбиявий аҳамиятини дастурдаги аънавий дарслардан кўра

атиши билан ажралиб туради. Баҳс дарслари ўқувчини маълум бир муаммо устида бош қотиришига, шу муаммога ўз муносабатини билдирган ҳолда ёндашиб, уни ҳал этишга йўловчи дарс тури-

шу муаммони ҳар бир тингловчи ўзича ҳал қилган ҳолда дарсга тайёрланиб келиши яхши самара беради. Баҳс-дарслар ёшларни фикрлашга, сўзлашга, тадқиқот қилишга, мақбулни номмақбулдан ажрата билишга, ўз фикрини далиллар билан исботлашга, муҳокама ва мунозара қилишга ўргатади.

Юртбошимиз Ислам Каримов иккинчи чакриқ Олий Мажлисининг тўққизинчи сессиясида ёшлар билан юзма-юз мулоқотда бўлиш, долзарб мавзулар асосида ўқувчи ёшлар билан баҳс-мунозаралар ўтказиш жамият тарққибатини муҳим аҳамият касб этиши-ни алоҳида таъкидлаб ўтганди. Шундай экан, мактабларда очик дарсларнинг белгиланган мавзу асосида баҳс ва мунозара шаклида ўтказилиши ўқувчиларнинг келажақда қомил инсон бўлиб етишишида салмоқли натижа беришига ишонимиз қомил.

Дилафрўз ҲИДОЯТОВА,
Низоий номидаги Тошкент
Давлат педагогика университети
II-курс магистранти,
П.Боровский номидаги
тиббиёт коллежи ўқитувчиси.

НОАНЪАНАВИЙ УСУЛЛАР
САМАРАСИ

Мамлакатимизда қомил инсон тарбияси давлат сиёсатининг устувор йўналиши ҳисобланади. Қомил инсон деганда биз аввало онги юксак, мустақил фикрлайдиган, ҳулқ-атвори билан ўзгаларга ибрат бўла оладиган, билимли, маърифатли кишиларни тушунамиз.

чүкур англаб етади. Маърузаларни тайёрлаш пайтида уларда кўшимча манбалардан фойдаланиши малакаси ва кўникмаси шаклланади. Асар қаҳрамонлари ва ёзувчи ижодиға мустақил муносабат билдирилади, адабиёт ва адибнинг (нутқин назари) баҳоланади. Кўргазмалари кўроллардан фойдаланиш дарс моҳиятини ва унинг таъсирчанлигини янада оширади.

Дарс ўтишда ўзаро баҳс усулидан фойдаланиш ўқувчилар эътиборини ўзига хос тарзда жалб

дир. Баҳс дарсларини алоҳида 45 дақиқа мобайнида ёки дарснинг маълум босқичида ўтказиш мумкин. Дарснинг таъсирчанлигини ошириш учун ўқитувчи асарни аввал ўзи ўрганиб, баҳс-мунозарга сабаб бўладиган ўринларини белгилаб олиши ва ўқувчилар орасида турли фикрлар қўзғай оладиган саволлар тайёрлаши, кейин уларни ўқувчиларга ҳавола қилиши зарур.

Шунингдек ўқувчиларга олдиндан муаммоли саволлар берилиши ва

ни алоҳида таъкидлаб ўтганди. Шундай экан, мактабларда очик дарсларнинг белгиланган мавзу асосида баҳс ва мунозара шаклида ўтказилиши ўқувчиларнинг келажақда қомил инсон бўлиб етишишида салмоқли натижа беришига ишонимиз қомил.

Дилафрўз ҲИДОЯТОВА,
Низоий номидаги Тошкент
Давлат педагогика университети
II-курс магистранти,
П.Боровский номидаги
тиббиёт коллежи ўқитувчиси.

ҲИНДИСТОН КЎРГАЗМАСИ

Бугун Тошкентдаги "Интерконтинентал" меҳмонхонасида Ҳиндистон экспорт федерацияси ва республика Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги ҳамда Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳамкорлигида "Со-тувчи — харидор" учрашуви ўтказилди.

Мазкур талбирда Ҳиндистоннинг 17 та стақик компаниялари иштирок этиди. Улар — электроника, тўқимачилик, фармацевтика ва соғлиқни сақлаш маҳсулотлари, ветеринария дорилари, автомобиллар эҳтиёт қисмлари, сут ва озиқ-овқат маҳсулотлари, ускуна ва жиҳозлар, ахборот, компьютер технология маҳсулотлари ва дастурлари, консалтинг хизматлари, қурилиш ва табиий бойликларни қазиб чиқариш ускуналарини тайёрлашга иқтисодлашган компанияларидир.

Ҳиндистон айна пайтда иқтисодий-ти жадал ривожланаётган давлат бўлиб, сўнгги ўн йил мобайнида у йилгига ўртача олти фоизга ўсмоқда. Ҳиндистон Ўзбекистон билан кичик ва ўрта бизнес, фармацевтика ва бошқа соҳаларда ҳамкорлик қилишни мўлжалламоқда. Мамлакатда йиллик sanoat ишлаб чиқаришининг қирқ фоизи ва экспортнинг 35 фоизи кичик ва ўрта бизнес улушига тўғри келяпти. Қолаверса, Ҳиндистон тўқимачилик sanoati ривожланган мамлакат ҳисобланади. Мамлакатимизда айна пайтда етиштирилган пахтанинг 25 фоизи қайта ишланмоқда, бу рақамни 2005 йилга бориб, 50 фоизга кўтариш режалаштирилган. Икки давлат бу со-

ҳада ҳам манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйиши мумкин.

Икки мамлакат учун истиқболли соҳалардан яна бири фармацевтика ҳисобланади. Ҳозир айнан шу тармоқда тўрта қўшма корхона иш олиб борапти. Лекин бу йўналишни янада ривожлантириш учун катта имкониятлар мавжуд. Мамлакатда кейинги беш йилда фармацевтика соҳаси 20 фоизга ўсиб, унинг йиллик экспорти 2,5 миллиард АҚШ долларини ташкил этмоқда.

Ҳиндистон экспорт ташкилотлари федерацияси вакилларининг юртимизга ташириш икки давлат ишбилармонларини бир-бирларининг имкониятлари билан таништиради. Савдо ва иқтисодий алоқаларни ривожлантиришда баҳамжihat саёй-ҳаракатлар қилишга имкон туғдиради. Шу йилнинг апрель ойида мамлакатимиз пойтахтида Ҳиндистон савдо ярмаркаси ташкил этилиши режалаштирилмоқда.

Учрашув доирасида Ҳиндистон экспорт ташкилотлари федерацияси ва Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ўртасида англашув меморандуми имзоланади.

кўнгирак қилдим.

— Касал? Ҳа бугун ўтарман, — деди гўшак ортидаги овоз совуққина.

Асила холанинг қизи барвастига, 45 ёшлардаги аёл экан. Лекин юз-кўздан заҳар томади. Холани йўқлаб

Ҳайт сабоқлари

ОҚИБАТ

киришим билан:

— Онам сизга ҳам мени ёмонлагандир, — деди ўқдай нигоҳларини қадаб. — Беоқибат, дегандир. Мен хайрон бўлиб қараётганда ётган холага қарадим. — Кампир ўзи шунақа, — аёл шангиллаганча гапида давом этди, — яхшиликни билмайди...

Бир ҳафта ўтган кизи эшигимни қоқди, чиқсам:

— Қўшни, онамдан хабар олиб туринг.

Тошкентда тиббиёт ходимларининг «Умум-врачлик амалиётининг бугунги аҳоли ва ривожланиш истиқболлари» мавзусида илмий-амалий анжумани ўтказилди. Анжуман Ўзбекистон ва Россия федерацияси Соғлиқни сақлаш вазирликлари ўртасида 2003 йил 2 декабрда имзоланган келишув доирасида бўлиб ўтмоқда.

ШИФОКОРЛАР
ҲАМКОРЛИГИ

Анжуманда И.Сеченов номидаги Москва тиббиёт академиясининг проректори И.Денисов сўзга чиқди. У Россияда умумврачлик амалиёти ривож тажрибаларини, шунингдек мамлакатда соғлиқни сақлаш соҳасида кечаётган ислоҳот жараёнлари хусусида гапириб берди.

Анжуманда Россия элчихонаси кўмагида «Елатом асбозсозлик заводи» ОАЖда ишлаб чиқарилган физиотерапия кабинетлари ва уй шароитларида фойдаланиш учун мўлжалланган ихчам тиббий ускуна тақдими ўтказилди.

Айтиш керакки, икки мамлакат Соғлиқни сақлаш вазирликлари ўртасида ҳамкорлик битими Россия Соғлиқни сақлаш вазирлиги Юрий Шевченконинг Тошкентга ташириши чоғида имзоланган эди. Беш йил муддатга тузилган ушбу ҳужжатда икки ташкилотнинг мавжуд алоқаларини янада ривожлантиришга интилишлари ўз аксини топган.

Битимга кўра айрим илмий тадқиқот институтлари, марказлар ва клиникалар ўртасида бевосита алоқаларни кенгайтириш режалаштирилмоқда. Ҳамкорлик аҳолига дастлабки ва ихтирослаштирилган тиббий ёрдам қўрсатиш, профилактика тиббиёти, фармацевтика ва тиббиёт техникаси, санатория муолажаси ва реабилитация соҳаларини қамраб олади.

«Туркистон-пресс»

Мен уйга кетаяпман. Бир ҳафта қарадим, бўлади-да. Касалман, касалман, дея жонимдан тўйғизворди. Энди тузалиб той бўласизми, тўрингиздан гўрингиз яқин, дедим.

— Қаричилик, улар ҳам ганимат одамлар. Ёш боладек инжиқ бўлиб қолишадиган. Бир кун ўзимиз ҳам қариймиш, холанинг ёшини берсин, илоё, — дедим.

— Шундай дейсиз, онам пулни доридармонига кўп сарфлайди. Ундан кўра эртасининг ҳаракатини қилсан...

Бу гапдан донг қотдим.

Асила ҳола бир кун сандигини очиб: — Болам, манави ўлимликларим, мана буниси унга-бунга, — дея тугун-тугун сарполарини кўрсатган, ўлсам бировга оғирлигим тушмайди, — дея йилган эди. Умрини узок қилсин, холам оламдан ўтса, қўшнларнинг ўзиёқ болаларидан аёло қилиб кўмишадиган. Бироқ юрагидан ор-номус, оқибат кўтарилган қизу ўғил тақдирнинг жазолашдан қўрқмасмикан?

Гулжаҳон ЖАББОРОВА

Муффа олам

БАҲОНАНИНГ БОИСИ

Малайзия давлатидаги Келланта штатининг бош вазири Ник Абдул Азиз фармойиш чиқарди. Унга кўра давлат идораларига гўзал ва сарвқоматли аёлларни ишга олиш тақиқланди. Буни кўрган ҳар қандай киши ҳайратдан ёқа ушлаши табиий. Ахир гўзал аёллар ҳар қандай идоранинг файзи, кўрки-ку. Уларнинг хонама-хона капалакдек учиб юришларини бир кўз олдингизга келтиринг-а. Гўзалларга махлиё бўлиб қолмаган кимса топилармикин?! Дарвоқе, бу гўзал фаришталарнинг айблари неки, ишга қабул қилинмасалар?! Халқимизда баъзан гўзаллик ўзига-ўзи завол бўлади, деган гап бор. Бош вазири фармойишини шундай шарҳлайди: қадди-қомати келишган, паричеҳра аёллар эркак ҳамкасбларини, ишчи-хизматчиларни, айниқса раҳбарларни ижодий изланишлардан чалғитар эмишлар.

ТЕЖАЛГАНИ ЧЎНТАКДАГИ БОЙЛИҚДИР

Биринчи марта яқинда Финляндия мамлакатида чиқинди қоғоздан ҳаққий, андозага мос газета қоғози ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Қоғознинг бу хилини текширувчи ноирлар ҳам, матбаачилар ҳам юқори баҳолашмоқда. Бир қараганда финлар учун иккиламчи хом ашёдан фойдаланишга заррача ҳам эҳтиёж йўқдек кўринади. Шунинг мамлакат қоғоз хом ашёсига тўлиб-тошиб ётипти. Бироқ финларнинг ишлаб чиқариш индустрияси ҳар қандай йўл билан бўлмасин мамлакат бойликларини тежаш учун имконият излашга қаратилган. Дарҳақиқат, тежамкор юрда моддий бойлик сероб бўлаверди, деб бежиз айтилмаган. Бунинг исботи шуки, Финляндияда Кейпол қоғоз фабрикасининг янги чиқиндидан олинган маҳсулоти ҳар йили 255 минг кубметр олий навли игнабарг дархатларни тежаб бермоқда. Бундан ташқари, иккиламчи масса тайёрлаш биринчисига қараганда анчагина электр қувватини ҳам тежаб қолмоқда.

ҲУШЁР БЎЛИНГ

Ҳозирда ҳаётни рекламасиз тасаввур қилиб бўлмайди. «Ойнаи жаҳон»ни томоша қилсангиз ҳам, радио қўлогини бура-сангиз ҳам реклама устидан чиқиб қоласиз. Айниқса, суҳандонларнинг, рекламачиларнинг лаби-лабига тегмай, мақтанишлари кишини махлиё этиб қўяди. Бироқ шундай кезларда айтилаётган сўзларга жуда ҳушёр бўлиш керак экан. Йўқса... Келинг воқеага қўлиб қўя қолайлик. АҚШнинг «Форд» автомобиль компанияси ўзининг янги моделидаги «Пинто»сини ишлаб чиқара бошлатди. Турган гап, янгилик, албатта, реклама қилиниши керак. Бу хусусда Бразилияда бошланган реклама дарҳол тўхтаб қолди. Аниқланишича, «пинто» сўзи португалчада эркакларга тааллуқли уят сўзи англатаркан. Орадан кўп ўтмай «Форд» компаниясининг эпчил ташвиқотчилари Мексикада «Копенте» моделини макташга тушдилар. Бунда ҳам уларнинг омадлари юришмади. Маълум бўлишича, бу сўз маҳаллий тил шевасида «фохиша» дегани экан.

Мурод ПАРПИХЎЖАЕВ
тайёрлади.

Сўқибол

ГАЛАБАНИ КУТАМИЗ

Хабар берганимиздек, Россия пойтахти Москвада футбол бўйича Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги чемпионлари ўртасида анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган халқаро турнирга старт берилди. Москванинг ЦСКА, Тожикистоннинг «Регар-ТадАЗ» ҳамда Беларуссиянинг «Гомель» жамоалари билан бир гуруҳдан жой олган «Пахтакор» ўзининг биринчи учрашувини тожикистонликларга қарши ўтказди.

Шуни мамнуният билан таъкидлаш жоизки, ушбу беллашувда ҳамюртларимизнинг устунлиги яққол сезилиб турди. Тезкор, комбинацион ҳужумлар самара бериб иккинчи

бўлимда Анвар Солиев томонидан рақиблар дарвозасига киритилган ягона гол «Пахтакор»га муҳим уч очкони ҳада этди.

Россия чемпиони ва Ўзбекистон чемпиони ўртасида ўтказилган иккинчи ўйин ҳам кескин ва жарвасиз кечди. Мутахассислар фикрича, гуруҳнинг марказий учрашуви ҳисобланган ушбу баҳсда майдон эгаларининг омади келди. Учрашув 1:2 ҳисобида москваликларнинг галабаси билан якунланди.

Бугун Беларуссиянинг «Гомель» жамоаси билан ўтадиган учрашувда «Пахтакор» галаба қозонса, кейинги босқичга йўланма олади.

Анвар ЙЎЛЧИЕВ

СУРАТЛАРДА: МДХ чемпиони Кубогадан лавҳалар. А.Илёсов («Жаҳон» АА) олган сурачлар.

Ҳашаматли уй. Шунга ярашиқ мебеллар, жиҳозлар. Хонага Эшмат Фармонович ва унинг рафиқаси Насиба опа киради.

Эшмат Фармонович: — (Стулга ўтириб) Ҳўям юбилейимисан, юбилей бўлди-да хотин.

Насиба: — Юбилей ҳам гапми, базми жамшид денг дадаси, базми жамшид.

Эшмат Фармонович: — (Жудаям хурсанд) Тилинган шакр хотин. Ходимларимнинг олдида ялтоқланиб туришини кўрдингми?

Насиба: — Кўрдим дадаси, кўрдим. Сизни бошига қўйиб юрса ҳам арзийди.

Эшмат Фармонович: — Келган совға-саломлар ҳам чакки эмас-а.

Насиба: — Вой-бов! Уй, айвон совғасаломларга тўлиб кетди. Кечаси билан мижжа қоқмай ҳаммасини ҳисоб-китоб қилиб қикдим (Бир варақ қоғозни кўрсатиб) мана рўйхати.

Эшмат Фармонович: — Қани, бир чеккадан ўқи-чи.

Насиба: — (Ўқий бошлайди) Катта бошқарманинг бошлиғи Эшмат Фармоновичнинг 50 йиллик юбилейи муносабати билан келган совғалар рўйхати.

Эшмат Фармонович: — Оббо! Бунча чўздинг!

Насиба: — Ҳовлиқмай эшитинг, дадаси. Биринчи ўринбосарингиз Қиёмов — 100 доллар. Иккинчи ўринбосарингиз Мардонов — 75 доллар...

Эшмат Фармонович: — (Энсаси қотиб) Хим... Мардонов эмиш. Номардонов дейиш керак бу пасткашини.

Насиба: — Дадаси, нега унақа дейсиз?

Эшмат Фармонович: — Қиёмов 100 доллар берибди. Санам шунча бер. Асақанг кетадими номард.

Насиба: — Сикилманг дадаси, қон босямингиз ошиб кетади.

Эшмат Фармонович: — Шунақа дейсану, баъзи пасткашларни кўриб, хуноб бўлиб кетаман. Бўпти, ўқи...

Насиба: — Ҳўш, бўлим бошлиғи Собиров — 100 доллар. Бўлим бошлиғи Кабилов — 50 доллар.

Эшмат Фармонович: — Йўғ-ей! Кўпроқ бўлиши керак.

Насиба: — Вой, нега ишонмайсиз дадаси. Кабилов деб ёзиб қўйилган конвертни очсам, ичидан 50 доллар чиқди.

Эшмат Фармонович: — Яқинда мен уни бир поғона юқорига кўтариб қўйган эдим. Яхшиликларингизга қайтараман деганди. Қайтаргани шуми? Вой яхшиликни билмаган пасткаш-ей!

Насиба: — Яхшиликни билганга қилиш керак.

Эшмат Фармонович: — Ҳа, бўпти, давомини ўқи.

Насиба: — Бош ҳисобчи Кўчқор амаки — Хива гилами. Унинг ёрдამчиси Алла Иванова — икки шиша «Мадонна» деган импортний вино. Ҳаммасини ўзи ичиб кетди. Нафсинг кургур эркаклар билан баб-баравар ичар экан. Ҳаммадан ҳам Сизни чўплатиб ўлгани ортиқча бўлди.

Эшмат Фармонович: — Йе! Мени ўпти-

ми?

Насиба: — (Ўпкаси тўлиб) Ўптимми эмиш. Унинг ўпгани майли... Сиз уни кучоқлаб у юзидан, бу юзидан ўлдингиз, ялаб-юлкадингиз (Йигламсираб). Меҳмонларнинг олдида ер ёрилмадию ерга кириб кетмадим. Узи, ўлгурам оппоққина экан... (Йиглайди)

Эшмат Фармонович: — Оббо! Шунга-ям обидийдами... Рашк қилишинг қолмади-қолмади-да. Ҳа, ўпса ўлибди-да. Ўпса не-

ҲАЛИ ШОШМАЙ ТУРСИН

Интермедия

тар, ювса кетар дейдилар. Бўлди. Давом эттир.

Насиба: — (Пиқуллаб) Олди ходимларингиз биттадан чийдўхоба чопон. Котибангиз Шайдоҳон бир даста оқ атиргул... Назари паст экан. Мен у туғилган кунда бир кийим номозшом атлас совға қилган эдим. Қоровул Ризамат ота мошранг духоба дўппи. Фаррош Хайри хола — импортний шиппак. Қутубшончи қиз — «Гулдаста» деган шеърый тўпلام...

Эшмат Фармонович: — (Энсаси қотиб) Бўлди-бўлди, ўқима, у ёғи маълум...

Насиба: — Вой дадаси, нега унақа қиласиз. Энг қизиги энди келаётган эди...

Эшмат Фармонович: — (Сал очилиб) Қани гапир, қанақа экан, ўша қизиги.

Насиба: — Соат ўнларга бориб ўтириш жуда қизик кетди. Уйин-кулги авжига чиқди. Сиз шох ташлаб уйинга тушиб кетдингиз. «Амма-холаси ҳаводор» деб ҳовлини бошингизга кўтардингиз... Ана у паст бўйли, тепакал ходимингиз борку... (Исмини эсла-лай олмай) Ҳах... оти нимаям эди-я...

Эшмат Фармонович: — Э, Ҳалим Норматовни айтгансанми?

Насиба: — Ҳа... Ҳа... Ҳалимжон, Ҳалим...

Эшмат Фармонович: — Мен уни Ҳалим тулки дейман. Жуда муғомбир одам.

Насиба: — Вой унақа деманг дадаси, муғомбир бўлсам қили очик экан.

Эшмат Фармонович: — (Қизиксиниб) Каттароқ совға олиб келдимми дейман-а...

Насиба: — Гапимни бўлмай тулинг. Сиз «Амма-холаси ҳаводор» деб бақришингизни қўймадингиз... Ҳеч қимдан садо чиқмади. Охири Ҳалимжон ўртага чиқиб, мана бўлмаса деб чакангизга тўртта юз доллар кистирди.

Эшмат Фармонович: — (Ақлга сиздира олмай) Тўрт юз доллар дейсанми...

Насиба: — Ҳа, тўртта юз долларлик... Шошмай тулинг... Аввал мен гапимни тамом қилай...

Эшмат Фармонович: — Гапир! Гапирини сенга чиқарган.

Насиба: — Кейин бошқалар ҳам ўртага чиқиб ўйин бошлади. Сиз чакангиздаги пулларни олиб, Ҳалимжоннинг бошидан сочиб юбордингиз. Бегоналар қўлига тушмасин деб пулларни одамларни оёғининг остидан битталаб йиғиб олдим. (Долларларни чўнтагидан олиб столга қўяди) Мана, тўрт юз доллар...

Эшмат Фармонович: — (Жуда хурсанд) Оббо Ҳалимбой-ей! Жуда тангилик қилипти-да.

Насиба: — Секинроқ айтасизми. Мен бунақа мард, бунақа танги одамни ҳеч кўрмаганман. Шундоқ яхши одамни тулки дейишга қандай тилиннгиз боради, дадаси.

Эшмат Фармонович: — Энди тулки эмас, Ҳалим Шер дейман.

Насиба: — Шундоқ бўлсин, дадаси. Агар гапимга кирсангиз, Ҳалими Кабиловни пастроқ ишга тушириб, шу Ҳалимжонни бўлим бошлиғи этиб тайинланг.

Эшмат Фармонович: — Ҳўп бўлади, хотинжон. Албатта шундай қиламан.

(Шу вақт Ҳалимжон кириб

келади)

Ҳалим: — (Кириб) Ассалому алайкум!

Насиба: — Келинг, айланай.

Эшмат Фармонович: — (Ўрнидан туриб) Э, Ҳалимжон, уақоним (Кучоқлаб). Ҳозир сени эслаб турган эдик. Ҳизрни йўқласак ҳам бўлар экан. (Қўноғидан қўлиб юбормай). Жоним-азизим, қадрдоним. Сен укамдан ҳам аъло, жигаржоним экансан, энди билдим. Жуда овора бўлибсан-да. Бу яхшилигингни у дунё, бу дунё унутмайман.

Ҳалим: — Э, мастлик курсин акажон, мастлик курсин. Ароқни чиқарганинг уйига ўт тушин, қўйиб кул бўлсин. Билмадим ўша аҳмоқона фир миямга қаёқдан келиб қолди. Мебелга утаб қўйган пулларимни сизга кистириб юборилман.

Эшмат Фармонович: — Қўлдан кетган нарсанга ачинама, ўқа.

Насиба: — Ҳафа бўлманг укажон, ўрни тўлиб кетади.

Ҳалим: — Қачон тўлади... Эрта-индин қиз узатай деб турибманку... Ўша пулни олиб кетмасам бўлмайди.

Эшмат Фармонович: — Ҳей менга қара.

Ҳалим: — Нима дейсиз?

Эшмат Фармонович: — Ростдан қайтариб олмақчимисан?

Ҳалим: — Йе! Булмаса-чи!

Насиба: — (Ёқасини ушлаб) Вой тавба! Вой ўлмасам, ҳаводор қилинган пул ҳам қайтиб олинадими?

Ҳалим: — (Хижолат бўлиб) Энди мастликда бўлган иш-да, опахон.

Насиба: — Хурмачангизга сизга ичинг-да.

Эшмат Фармонович: — (Насибага) Мен сенга нима деган эдим. Бу тулки...

Насиба: — Тўғри айтган экансиз.

Ҳалим: — Майли, нима десангиз денг, пулимни қайтариб беринг!

Эшмат Фармонович: — Одамнинг ҳар нараса бўлгани яхши, номард. (Столдаги пулга ишора қилиб) Ана ол пулингни.

Ҳалим: — (Пулни олиб) Раҳмат. Чика бошлайди.

Эшмат Фармонович: — Раҳматингни экиб қўй...

Насиба: — (Алам қилиб орқасидан) Вой қоранг ўчқур тулки-ей. (Эрига) Шу қилганига ишдан бўшатиб юборинг.

Эшмат Фармонович: — Ҳали шошмай турсин...

Туроб АКБАРХЎЖАЕВ

Спорт

**ЁШ
ШАХМАТЧИЛАР
ДОНА
СУРМОҚДА**

Шахримиздаги 15-олимпия захиралари болалар ва ўсмирлар спорт мактабида шахар жисмоний тарбия ва спорт кўмитаси ва пойтахт шахмат федерацияси ташкилотчилигида ёшлар ўртасида шахар биринчилиги мусобақалари низоёсига етмоқда.

Жами 57 нафар ёш шахматчини жалб этган ушбу турнирда охириги тур олди-дан биринчи ўрин учун кураш ака-ука Михаил ва Александр Семёновлар ўртасида кетмоқда. Хар икала шахматчида хозирча олтиадан очко мавжуд.

5-5 тадан очко тўплаган Артём Хлопонин, Фаррух Корчиев ва Ҳамид Азизовлар учинчи ўринни эгаллаш ниятида дона суришмоқда.

Ғолиблар Тошкент шахар ҳокимлиги, шахар жисмоний тарбия ва спорт кўмитаси, пойтахт шахмат федерацияси томонидан таъсис этилган совринлар ва фахрий ёрликлар билан тақдирланади.

**ЧИЛОНЗОРЛИК-
ЛАР — БИРИНЧИ**

Миробод туманидаги 94-мактаб спорт базасида тўрт кун давомида шахримиздаги мактаблар ўқувчилари ўртасида волейбол бўйича «Қишки таътил» соврини учун қизиқарли беллашувлар бўлиб ўтди.

Шиддатли баҳслардан сўнг ўсмирлар ўртасида биринчи ўрин Чилонзор туманидаги 164-мактаб жамоасига насиб этди. Миробод туманидаги 94-мактаб ўқувчилари иккинчи, Шайхонтохур туманидаги 157-мактабнинг ёш волейболчилари учинчи ўринларни эгаллашди.

«Ўз уйингда деворлар ҳам ёрдам беради», деганларидек қизлар ўртасида 94-мактаб волейболчиларига тенг келадиغانлар топилмади. Ушбу мактабнинг иккинчи жамоасига эса иккинчи ўрин насиб этди. Мирзо Улугбек туманидан келган 145-мактаб спортчилари учинчи совринли ўринни банд этишди.

Ғолиб ва совриндорларга шахар ҳокимлиги ҳамда шахар жисмоний тарбия ва спорт кўмитасининг совринлари топширилди.

Даврон НУРМАТОВ

«Тошшаҳарйўловчигранс» Давлат уюшмаси жамоаси меҳнат фахрийси, энергия хўжалиги хизмати бошлиги **Геннадий Ченгирович ТЕННИНГ** вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия билдиради.

Ботулизм таёқчаси анаэроб — яъни кислородсиз шароитда ўсадиган микроблар оиласига мансубдир. Бу микроблар спора ҳосил қилиш хусусиятига эга бўлгани учун ташқи муҳит таассуротларига жуда ҳам чидамли бўлиб, қайнатганда ҳам ўлмайди, 120 даража ҳароратда 30 дақиқада, спораси 20 фоиз зарарсизлантيرувчи формалин таъсирида 24 соатда жонсизланиши мумкин. Бу микроб токсини мињада ва ичак шираси таъсирида ўз кучини йўқотмайди, унга қон сўрилиб, инсон организмни захарлайди. Ботулизм бактерияси ташқи муҳитда қуруқ шароитда, тупроқда узоқ йилларгача сақланади.

Ботулизм касаллиги асосан уй шароитида тайёрланган дулланган балиқ ва гўшт, сабзавот ва мева консерваларини истеъмол қилиш оқибатида келиб чиқади. Аҳоли ўртасида ботулизм билан хасталаниш асосан ноябрь ойидан бошланиб, май ойларигача яъни, уй шароитида тайёрланган консерва маҳсулотларини истеъмол қилиш даврида қайд этилади. Ботулизм билан касалланиш ҳоллари таҳлил қилинганда, асосан уй шароитида тайёрланган маринадланган бодринг, помидор, патиссон, қалампир, кўзиқорин консервалари, бақлажон икриси ва дулланган балиқ каби маҳсулотларни истеъмол қилиш ушбу касалликнинг келиб чиқишига сабабчи бўлаётганлиги аниқланмоқда.

Касалликнинг клиник белгилари тўсатдан бошланиб, беморлар хасталик бошланган вақтини аксарият ҳолларда аниқ айтадилар. Ботулизм ҳолсизланиш,

бош оғриғи, оғиз қуриши билан бошланади. Баъзида кўнгил айнаш, қайт қилиш, бош айланиши ва 1-2 маротаба ичнинг суяқ кетиши каби касаллик белгилари қисқа вақт кузатилади. Бундан

миз:

1. Бозорларда ва аҳоли гавжум бўлаган жойларда фуқаролар томонидан ноқонуний равишда сотилаётган уй шароитларида тайёрланган, сифати кафолатланмаган дулланган гўшт ва балиқларни ҳамда сабзавот-мева консерва маҳсулотларини харид қилманг;

2. Озиқ-овқат дўконидан гўшт, балиқ, кўзиқорин ва сабзавот-мева консерва маҳсулотларини ҳамда дулланган гўшт ва балиқ маҳсулотларини харид қилишдан олдин, ушбу маҳсулотларнинг ёрликлари ва мувофиқлик сертификатлари борлигига эътибор беринг;

3. Дўконлар ва бозорлардан сақлаш муддатлари ўтган, ёрликлари йўқ, идишларнинг бутунлиги бузилган, қопқоқлари шишган ҳамда мувофиқлик сертификатига эга бўлмаган консерва маҳсулотларини асло харид қилманг;

4. Эҳтиёткорлик чораларини кўрган бўлишингизга қарамастан, ўзингизда ёки яқинларингизда касалликнинг юқорида қайд этиб ўтилган аломатларини сезангиз, зудлик билан энг яқин тиббиёт мусасасасига мурожаат этишни унутманг. Ўз вақтида кўрсатилган малакали тиббий ёрдамгина беморнинг соғайиб кетишига имкон яратди.

Ўзингизнинг ва яқинларингизнинг саломатликлари ўз қўлингиздалигини унутманг.

Шухрат ЮСУПОВ,
Тошкент шахар Давлат санитария-эпидемиология назорати маркази оқватлаш гигиенаси бўлинимаси мудир.

Шифокор наслаҳати

**БОТУЛИЗМДАН ЭҲТИЁТ
БЎЛИНГ**

Озиқ-овқат маҳсулотларидан захарланиш касалликлари ичида жуда оғир кечадиган турларидан бири, бу — ботулизмдир. Ботулизм касаллиги келиб чиқишининг асосий сабабчиси Clostridium botulinum таёқчаларининг вегетатив шакли ишлаб чиқарадиган, оқсилдан иборат нейротоксиндир.

ташқари, тўш суяғи ортида оғриқ кузатилиб, тез-тез кекириш пайдо бўлади. Қоринда оғриқ ва дамланиш ҳоллари ҳам учрайди. Қайт қилиш ва ич кетиш қисқа вақт давом этиб, неврологик белгилар бошланганидан сўнг одатда йўқолади. Ич кетиши тўхтаб, қабзият юзага келади, мездадан озиқа моддасини эвакуацияси секинлашиб, ҳатто тўхтаб қолиши мумкин. Кўз олдида «туман, парда» пайдо бўлиши, битта буюм иккита бўлиб кўриниши, кўз соққасининг ҳаракати чекланиши, қорачиқлар кенгайиб, кўз қовоқлари икки томонларининг ўзаро қисилиши, ютинишининг қийинлашуви ёки умуман амалга ошмай қолиши, овоз ўзгариб пасайиб бориши ва тиниқлигини йўқолиши, оғир аҳволларда эса беморнинг гапига тушуниб бўлмастик каби касалликнинг неврологик белгилари яққол намоён бўлади.

Ботулизм билан касалланишнинг олдини олиш учун қуйидаги оддий қоидаларга қатъий риоя қилишни тавсия эта-

КАҲҚАҲА

— Бўйдоқнинг уйланган кишидан фарқи нимада?

— Бўйдоқ — барча уй юмушларини ўзи бажаради. Уйланган айрим кишиларни эса бу юмушларни бажаришга хотини мажбур қилади.

— Дадаси, мана... сочимни ҳам қирқтириб келдим. Энди, ёшгина қизга ўхшаб қолган бўлсам керак-а?

— Ҳатто, йигитга ҳам ўхшабсан, хотин!

— Шумтака ўғилчангиз менга тош отди!?

— Тош тегдимми!?

— Йўқ чап бериб қолдим...

— Ундок бўлса... тош отган бола менинг болам эмас экан.

— Биласанми, кеча товукларимнинг ўнтаси ўлиб қолди.

— Уларга нима бериб боқаяпсан?

— Жўхори.

— Тентак! Бугдой бериш керак! ... Орадан бир хафта ўтди.

— Бугдой берувдим. Яна саккизтаси ўлди!

— Ундок бўлса... арпани қовуриб бер.

... Орадан уч кун ўтди.

— Яна бештаси ...

— Товукларга нима ичираяпсан?

— Сув...

— Сувни қайнатиб бериш керак.

...Орадан яна икки кун ўтди.

— Маслаҳатларинг ёрдам бермаяпти. Яна олтига товугим «оёқ коқди»...

— Галварс! Менда «маслаҳатлар» кўп. Айтчи, яна нечта тирик товугинг қолди?!

— Қизингиз нега турмушга чиқмаяпти?

— Ўзи орзу қилган эрни тополмаяпти...

— Хўш, унга қандай эр керак экан?

— Унга уйланишга рози бўлади-ган эр...

Маббўёт ҳақномалари

АТТАНГ, АДАШИБДИ

Жарроҳ бир неча соат операция қилган бемор кўзи очилиб, ўзига келгач, мулойим табассум билан:

— Операция амалимиз жуда самарали ўтди, энди отдек бўлиб кетасиз! — дебди.

— Бехад минатдорман, бироқ мен аслида бемор эмас, балки жумракни тузатгани хонангизга кирган эдим ...

ДЕВОР ҚАНИ?

Рухий шифохонадаги беморларнинг бир гуруҳи тўпланиб қочмиш режасини тузишди. Хуллас, баланд девордан ошиб ўтишни бир неча бор машқ қилиб ҳам кўрдилар. Жуфтакни урадиган куннинг арафасида руҳий беморлардан бири шўппайиб, афсусланган ҳолда маслақдошларига:

— Режамизнинг пачаваси чиқди, бузилди, — дейди хўрсиниб.

— Ҳа, нега ахир?

— Ошиб ўтмоқчи бўлган деворни бузиб ташлашибди.

Маннон НАБИЕВ

Сўзсиз сурат. Абдурасул Ҳакимов чизган расм.

Яккасарой туман «Маиший хизмат кўрсатувчи тадбиркорлар уюшма»си ўз фаолиятини тугатади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб икки ой давомида 53-52-00 телефони орқали қабул қилинади.

Тошкент шахар адвокатлар ҳайъати томонидан адвокат Қурбонмуротов Алланиёз Эшматовичга 1998 йил 1 апрелда берилган хизмат гувоҳномаси йўқотилганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

**Бош муҳаррир
Акмал АҚРОМОВ**

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 133-29-70;
эълонлар:
133-28-95, 132-11-39;
факс: (3712) 133-21-56.

Ҳажми — 2 босма тибок объект
узунда босилади.
5576 нусхада босилади. Қўғиш биринчи А-3

Газета Тошкент шахар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 1-рақам
билан рўйхатта олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чиқади.
Навр кўрсаткичи — 563

Нашриет етказиб бериш масаллари бўйича турар жойлардаги почта бўламлари ёки «Тошкент почта»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишни мумкин.

Газета «Тошкент оқишони»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарк» нашриёт-матбоа оқшидорлик компанияси босмахонаси.
Корхона манзил: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.